

DOSYA
EDİRNE

01 Haziran 2022

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

D3622

Şehir ve Toplum, sy. 3, 2015 İstanbul, s. 99-106.

Abdülvasî Çelebi

010517

HALİL-NÂME YAZARI
ABDÜLVÂSİ ÇELEBİ'NİN
EDİRNE'DEKİ VAKFINA
İLİŞKİN BİR BELGE

Hakan Yılmaz*

Giriş

Osmanlılar'da kuruluş devrinden intikâl etmiş resmi belge ya da defterlerin sayısı çok az olmakla birlikte, özellikle tahrir kayıtları ve vakfiye/mülk-nâme düzenleme işinin, Devlet-i aliyye'nin en parlak çağlarında olduğu gibi, bu devirde de oldukça erken tarihlerden beri titizlikle yürütüldüğü söylenilebilir. Her ne kadar ele geçen maddi kanıtlar oldukça sınırlı ise de, Osmanlılar'da vakıf ve tahrir işlemlerinin kurucu hükümdar Osman Gâzi döneminde başladığı ve Orhan Gâzi döneminde sistemleşerek daha da ivme kazandığı, özellikle Kirmastî'nin fethin

den sonra daha önceki vakıf ve arazi bağışlarının ilk kez defterdar nezdinde bir defterde toplandığı, Hüdâvendigâr Livâsı Tahrir Defterleri'nde ve bu devrin ricâline ait bazı vakfiyelerde yer alan atıflardan açıkça anlaşılmaktadır¹.

Defterdarlık kurumunun Murad Hüdâvendigâr ve Yıldırım Bâyezid dönemlerinde de gelişim ve değişime uğradığı, bu devirden kalma bazı mülk-nâmelerdeki ifâdelerden açıkça tespit edilebildiği gibi; özellikle Çelebi Sultan Mehmed döneminde bu birimin tam teşekküllü bir kurum hâline dönüştüğü yönünde de, çağdaş bazı kaynakların satır aralarında önemli işaretlere rastlanmaktadır.

* Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeniçağ Tarihi bölümü.
e-posta: hakanyilmaz.makale-iletisim@hotmail.com

¹ Bu konu, Osmanlılar'da Kâtiplik ve Defterdarlık Sistemi'nin Ortaya Çıkışı ve Osmanlı Arşivcilik Tarihinin Kökeni ve Orhan Gâzi'nin Kirmastî'de Kurduğu İlk Osmanlı Arşivi başlıklı makalelerimizde geniş bir şekilde ele alınacaktır.

Abdülvasi Gelebi (010517)

İbrahim (031060)

01 Haziran 2022

MADDE YAYINLANMIŞTIR
SONRA GELEN DOKÜMANLARA

AHMET CEM DURAK

THE REPRESENTATION OF THE PROPHET ABRAHAM IN THE *HALİLNĀME*

This article explores the direct and indirect reception of non-Islamic narrative sources in one of the earliest Ottoman religious literary work, the *Halīlnāme*. ‘Abdülvasi’ (d. 1415) completed the *meşnevî* (a narrative poem written in rhyming couplets)¹ of the *Halīlnāme* in 1414 in Amasya. In Persian literature, there are many *meşnevîs* which are named after the main character with the suffix “-nāme,”² the *Shāhnāme* being the most famous one and considered to be a source of classic Turkish literature.³ Some of the Persian *meşnevîs* were translated into Turkish by Anatolian

a.cemdurak@gmail.com.

This article is based on the first chapter of my MA thesis “The Ottoman Hagiography of Abraham: constructing sacred rule and universal history in Abdülvasi’s *Halīlnāme*” (submitted to Central European University in Late Antique, Medieval and Early Modern Studies, Budapest, 2019.) I would like to express gratitude to my thesis supervisors Prof. Carsten Wilke and Prof. Günhan Börekçi for their guidance and invaluable help on my research on the *Halīlnāme*. Moreover, I would like to thank my thesis’ external reader Prof. Shari Lowin for her constructive feedback. Also, I am grateful for Prof. Marc Toustant’s insightful comments and feedback on this article. Last but not the least, I am grateful to Prof. Nan Goodman who encouraged me to study the *Halīlnāme* in my master’s degree. Needless to say, any mistakes in this article are mine.

1. İz, “Introduction: The Ottoman Period 1300-1850,” p. 39.

2. Gibb, *Ottoman Literature*, p. 17. Some of the important ones are: the *Shāhnāme* (*The Stories of the Kings*) by Ferdowsi, the *İskendernāme* (*Book of Alexander*) first written as a separate *meşnevî* by Nizami (d. ca. 1212), as well as the *Musanāma* (*Book of Moses*) and the *Bereshitnāma* (*Book of Genesis*) written by Shāhīn-i Shīrāzī in Persian with Hebrew script. Many other prophets’ stories are written with the “-nāme” addendum in *meşnevî* forms. Also see Moreen, “The “Iranization” of Biblical Heroes,” p. 322-325.

3. Kut, “Turkish Literature in Anatolia,” p. 29.